

Rok akademicki:

2014/15

Jednostka prowadząca:

Wydział Teologiczny

Kierunek:

Teologia

Poziom:

studia trzeciego stopnia (licencjacko-doktoranckie), stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Wykład podstawowy (ze specjalizacji)

Nazwa szczegółowa przedmiotu:

Duchowość biblijna Nowego Testamentu (wykład z teologii duchowości)

Język:

PL

Typ przedmiotu:

Przedmiot obieralny:

tak

Rok studiów, semestr:

rok I, semestr letni

Wymiar:

wykład: 30 godz.

Punkty ECTS:

wykład: 1

Forma zaliczenia:

wykład: egzamin

Prowadzący:

wykład: ks. dr hab. Stanisław Wronka;

Koordynator sylabusu:

ks. dr hab. Stanisław Wronka

Sylabus dostępny w ramach:

- [Wykład podstawowy \(ze specjalizacji\)](#) [na kierunku:] [Teologia](#) (T), studia trzeciego stopnia (licencjacko-doktoranckie), stacjonarne, I rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:30h/e/1ECTS]: ks. dr hab. Stanisław Wronka;
- [Wykład podstawowy \(ze specjalizacji\)](#) [na kierunku:] [Teologia](#) (T), studia trzeciego stopnia (licencjacko-doktoranckie), stacjonarne, II rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:30h/e/1ECTS]: ks. dr hab. Stanisław Wronka;

Wymagania wstępne:

Znajomość fundamentalnych danych nt. Biblii oraz egzegezy Nowego Testamentu, a także podstaw języka greckiego.

Cele:

Poznanie podstawowych elementów i przejawów duchowego doświadczenia Jezusa, Pawła, Jana, pierwszych wspólnot chrześcijańskich. Rozumienie pojęcia duchowości w poszczególnych częściach i księgach Nowego Testamentu: Ewangeliach synoptycznych, Dziejach Apostolskich, listach św. Pawła i katolickich, pismach Janowych i osiągnięcie syntezy tych szczegółowych danych.

Treści kształcenia:

Podstawowe elementy i różne przejawy duchowości w Nowym Testamencie.

1. Wprowadzenie

- wymiar historyczny duchowości NT: doświadczenie osób i wspólnot w określonym kontekście religijnym, kulturowym i socjologicznym (judaistycznym i hellenistycznym), linie rozwoju;
- drogi duchowości NT: judaizm, Jezus, pierwsze wspólnoty chrześcijańskie, Paweł, pierwsza tradycja, ewangelie synoptyczne, tradycja Janowa, apokalipsa;
- centrum jednoczące: Chrystus, rysy charakterystyczne: duchowość religijna, wspólnotowa, zanurzona w historii i świecie.

2. Duchowość Jezusa z Nazaretu

- doświadczenie duchowe Jezusa: chrzest, napełnienie Duchem, modlitwa, głoszenie królestwa;
- nowy obraz Boga: Bóg dla ubogich i grzeszników, w codzienności;
- nowa koncepcja relacji ludzkich: miłość bliźniego jak siebie samego, małżeństwo i rodzina, społeczność;
- dobra materialne i duchowa wolność;
- wobec choroby i śmierci.

3. Duchowość pierwszych wspólnot chrześcijańskich

- wspólnota w Jerozolimie: wiara w Chrystusa, chrzest w Duchu, trwanie w nauce apostołów, komunii, łamaniu chleba i modlitwach, jedność zagrożona;
- wspólnota w Antiochii: komunizm z innymi Kościołami, zapal misyjny, formuły wiary w Chrystusa i Boga, spór z Jerozolimą
- wspólnota w Koryncie: napięcia i problemy (podziały, sądy, mięso ofiarowane bożkom, bogaci i biedni, charyzmaty, kobiety w liturgii, seksualność, zmartwychwstanie), źródła napięć (mądrość świata, poszukiwanie nowości i oryginalności), krzyż – moc i mądrość Boża, rozwiązanie problemów w Chrystusie;
- struktury duchowości pierwszych wspólnot: charakter chrystologiczny, misyjny, liturgiczny, biblijny, komunijny, Duch organizacja i tradycja

4. Duchowość Pawła

- faryzeusz, kryzys, nawrócenie: przejście od antropocentryzmu do chrystocentryzmu;
- w dynamice Chrystusa: chrzest, Duch, wolność, upodobnienie do Chrystusa, wymiana między Chrystusem i chrześcijaninem na płaszczyźnie osobistej (w ciele: małżeństwo, dziewictwo, rodzina, społeczność) i wspólnotowej (Ciało Chrystusa: Eucharystia i Kościół, Głowa i członki);
- apostołstwo, liturgia życia;
- pełnia eschatologiczna: przezwyciężenie śmierci i zła w historii;
- specyfika duchowości Pawła: centrum stanowi Chrystus, ogarnia całego człowieka, wszystkie dziedziny życia, jest integralna i organiczna (krzyż, zmartwychwstanie, eschatologia, Bóg, człowiek, misja).

5. Doświadczenie duchowe w tradycji Janowej

- doświadczenie duchowe Jana: widzieć, słuchać, dotykać, poznawać, miłować;
- doświadczenie duchowe wspólnoty Janowej: pośrednictwo Kościoła (słowo i sakramenty) i Osób Bożych,

doświadczenie osobiste i wspólnotowe, wzajemne poznanie i przebywanie człowieka i Boga, obecne i przyszłe życie, czas Jezusa i czas Kościoła;

- krytyczna weryfikacja doświadczenia chrześcijańskiego w listach Janowych: wiara apostołska, miłość braterska;

- zasadnicze elementy duchowości Janowej: centralne miejsce Jezusa, wiara i historia, radykalizm antropologiczny, proces interioryzacji, kontemplacja i czyn.

Efekty kształcenia:

Student poznaje doświadczenie duchowe Jezusa, Pawła, Jana, pierwszych wspólnot chrześcijańskich, podstawowe elementy i przejawy tego doświadczenia ukazane w księgach Nowego Testamentu.

Umie łączyć te szczegółowe dane w syntezę i wykorzystywać je dla pogłębienia własnego życia duchowego w wymiarze indywidualnym i społecznym.

Metody i narzędzia dydaktyczne:

Wykład, dyskusja.

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

Egzamin ustny na końcu semestru.

Lektury podstawowe:

Duchowość Nowego Testamentu, red. R. Fabris (Historia duchowości 2), tłum. K. Stopa, Kraków 2003.

Lektury uzupełniające:

Bernard C.A., Święty Paweł mistyk i apostoł, tłum. K. Burski, Częstochowa 2009.

Czech K., Zachęty etyczne dla duchowości chrześcijańskiej w Listach Pawłowych, Wrocław 2009.

Harrington W.J., Rozwój duchowy. Inspiracje biblijne, tłum. P. Kaźmierczak, Kraków 2005.

Langkammer H., Biblijne podstawy duchowości chrześcijańskiej, Wrocław 1987.

Langkammer H., Duch Święty a duchowość, Wrocław 1999.

Langkammer H., Ora et labora = Modlitwa i praca. Duchowość biblijna, Wrocław 1996.

Leksykon duchowości katolickiej. Praca zbiorowa, red. M. Chmielewski, Kraków 2002.

Maggioni B., Bóg wierny historii. Doświadczenie duchowe w Biblii, przeł. P. Mikulska, Kraków 2013.

Misztal W., Duchowość chrześcijan w świetle Listów Pawłowych: związki z Bogiem (Myśl Teologiczna 64), Kraków 2010.

Misztal W., Przez Chrystusa, ku Chrystusowi, z Chrystusem spod panowania grzechu i śmierci do pełni życia: duchowość biblijna, Kraków 2007.

Nuovo dizionario di spiritualità, red. S. De Fiores, T. Goffi, Quinta edizione, Cinisello Balsamo 1989 [hasło: B. Maggioni, Esperienza spirituale nella bibbia, s. 542-601].

La spiritualità del Nuovo Testamento, red. G. Barbaglio, Bologna 1988.

Zink J., Jezus, tłum. M. Ruta, Kraków 2004.

Uwagi:

Wykład ten nie będzie prowadzony w roku 2014/15, lecz w roku 2015/16, najprawdopodobniej w semestrze zimowym.